

Súd: Krajský súd Prešov  
Spisová značka: 10Co/4/2020  
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114207116  
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 10. 2020  
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Marek Kohút  
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8114207116.3

## ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Mareka Kohúta a sudcov JUDr. Jozefa Angeloviča a JUDr. Anny Ilčinovej, v právnej veci žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 35 724 803, právne zastúpený advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, 851 02 Bratislava, IČO: 36 613 843, proti žalovaným: v 1. rade Y. F., X.. X.X.XXXX, L. O. X, XXX XX J., v 2. rade F. F., X.. XX.XX.XXXX, L. H. X. XX, XXX XX J., zastúpená advokátskou kanceláriou Podhorský & Partners, s. r. o., so sídlom Ventúrska 1, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 46 962 000, v 3. rade U. Y., X.. XX.X.XXXX, L. B. XXX, XXX XX B., zastúpená advokátskou kanceláriou JAKUBIS & PARTNERS s. r. o., so sídlom Zámocká 36, 811 01 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 50 990 365, za účasti intervenientov: Združenie - Pomoc a ochrana spotrebiteľa „POS“, so sídlom Nám. Legionárov 5, 080 01 Prešov, IČO: 42343828, právne zastúpené JUDr. Jaroslavou Oravcovou, advokátkou, so sídlom Dobrianskeho 1651, 093 01 Vranov nad Topľou, IČO: 36166723, Občianske združenie VŠEOBECNÁ OCHRANA PRÁV SPOTREBITEĽOV, so sídlom Šafárikovo námestie 79/7, 811 02 Bratislava - mestská časť Staré Mesto, IČO: 42362962, o zaplatenie 6.089,64 eur s príslušenstvom, o odvolaniach žalovaných v 1. až 3. rade proti rozsudku Okresného súdu Prešov č.k. 28C/139/2014-252 zo dňa 4.10.2017 v spojení s dopĺňacím rozsudkom č.k. 28C/139/2014-464 zo dňa 6.11.2019, uznesením č.k. 8C/139/2014-336 zo dňa 29.10.2018 a opravným uznesením č.k. 28C/139/2014-466 zo dňa 18.11.2018, takto jednohlasne

### rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom a uzneseniami, ktorými súd prvej inštancie konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil a opravil záhlavie rozsudku vo vzťahu k žalovanému v 1. rade zrušuje, a vo vzťahu k žalovaným v 2. a 3. rade mení tak, že žalobu v celom rozsahu zamieta.

Žiadnej zo strán sporu a ani intervenientom náhradu trov konania nepriznáva.

### odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 4.10.2017 rozhodol takto:

„I. žalovaní v 1., 2. a 3. rade sú povinní zaplatiť žalobcovi sumu 4.911 Eur, pričom žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní tak urobiť spoločne a nerozdielne a vo vzťahu medzi žalovanými v 1. a 2. rade a žalovanou v 3. rade platí, že plnením jedného z dlžníkov zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných dlžníkov,

II. žalovaným v 1., 2. a 3. rade sa povoľuje suma uvedená vo výroku č. I tohto rozsudku splácať v mesačných splátkach vo výške 100 Eur splatných vždy do 25-teho toho ktorého kalendárneho mesiaca počnúc kalendárnym mesiacom nasledujúcim po kalendárnom mesiaci, v ktorom tento rozsudok nadobudne právoplatnosť a to tak, že pri nezaplatení čo len jednej splátky stáva sa splatným celé dlžné plnenie,

III. v prevyšujúcej časti žalobu z a m i e t a,

IV. žalobca má nárok na náhradu trov konania vo výške 60 %.“

2. Dopĺňacím rozsudkom zo dňa 6.11.2019 Okresný súd doplnil IV. výrok rozsudku tak, že žalobca má nárok na náhradu trov konania vo výške 60 % voči žalovanému v 2. a v 3. rade spoločne a nerozdielne.

3. Uznesením zo dňa 29.10.2018 súd prvej inštancie konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil.

4. Opravným uznesením zo dňa 8.11.2019 okresný súd opravil bydlisko žalovanej v 3. rade.

5. V dôvodoch svojho rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa svojim návrhom zo dňa 12.3.2014 domáhal, aby súd zaviazal žalovaných k zaplateniu istiny vo výške 6.089,64 eur.

6. Žalovaní s návrhom nesúhlasili.

7. Do konania vstúpil intervenient, ktorý vzniesol námietku premlčania a navrhoval žalobu zamietnuť.

8. Súd prvej inštancie svojim rozsudkom zo dňa 16.2.2015 žalobu zamietol. Ako dôvod poukazoval na ustanovenia § 92 ods. 8 Zákona o bankách a vyslovil právny názor a zamietol žalobu z dôvodu nedostatku aktívnej legitímácie žalobcu s poukazom na to, že predmetom postúpenej pohľadávky mali byť aj splátky nezročné, pričom k ich predčasnej splatnosti nedošlo. Proti rozhodnutiu súdu sa žalobca odvolal a krajský súd svojim rozhodnutím zo dňa 5.10.2016 zrušil rozsudok súdu I. stupňa a vec vrátil na ďalšie konanie. Vyslovil pritom právny názor, že námietka neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo R. R. na žalobcu je nedôvodná. Poukazoval aj na rozhodnutia NS ČR, teda odvolaciu námietku žalobcu týkajúcu sa platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky považoval krajský súd za dôvodnú. Úlohou súdu I. stupňa bude opätovne sa vypoariadať so vznesenou námietkou premlčania, na ktorú je súd povinný prihliadať ex offio s tým, že na otázku premlčania je potrebné uplatňovať režim podľa Občianskeho nie Obchodného zákonníka, pričom žaloba je dôvodná tam, kde neuplynula trojročná premlčacia lehota pri jednotlivých uplatnených splátkach. Zároveň krajský súd poukázal na to, že súd musí opätovne rozhodnúť o nároku žalobcu, na ktorého bola platne postúpená ním uplatnená pohľadávka po zohľadnení skutočností, že žalovaní do tohto záväzkového vzťahu vstupovali ako spotrebitelia a to v zmysle platných právnych predpisov o ochrane spotrebiteľa účinných v čase vzniku právneho vzťahu medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovanými. Potrebné je ozrejmiť, z čoho pozostávali jednotlivé splátky, ako aj tvrdenia žalovanej v 3. rade ako ručiteľky.

9. Aplikujúc ustanovenia § 52 ods. 3, § 53 ods. 1, 4, § 54 ods. 1, 2 všetko Občianskeho zákonníka v spojení s § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Zb., a § 4, ods. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8 zákona č. 258/2001 Z. z. o ochrane spotrebiteľa platného v čase uzatvorenia zmluvy, podľa súdu prvej inštancie bolo v prvom rade dôležité pre samotné rozhodnutie bolo vypoariadať sa s otázkou, či došlo k zosplateniu úveru alebo nie. Z ustanovenia § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je zrejmé, že proces predčasného zosplatenia spotrebiteľského úveru je rozdelený do dvoch fáz. Prvá fáza - upozornenie na možnosť zosplatenia najmenej 15 dní pred jeho vykonaním a druhá fáza - samotné zosplatenie. Obe vyššie uvedené fázy sú rovnocenné a možnosť z druhej fázy je podmienená prvou. Bolo teda na pleciach žalobcu, aby preukázal, že k takémuto postupu v zmysle zákona došlo. Bolo len na žalobcovi, aby preukázal doručenie takýchto listín. Žalobca predložil súdu (č.l. 25) výzvu k úhrade a oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, avšak nepreukázal, že by došlo k prvej fáze a to k upozorneniu na možnosť zosplatenia najmenej 15 dní. Samotný žalovaný v 1/ rade vo svojej výpovedi uviedol, že si nepamätá, že by mu niečo také, ako ukončenie úveru došlo. Pamätal si len, že mu prišlo z banky, že úver bol postúpený. Na základe týchto skutočností a toho, že žalobca nepreukázal doručenie jednak upozornenia na možnosť zosplatenia najmenej 15 dní pred jeho vykonaním a napokon doručenie aj samotného zosplatenia súd konštatuje, že k platnému predčasnému zosplateniu úveru nedošlo.

10. Súd prvej inštancie sa zaoberal vznesenou námietkou premlčania a tak ako krajský súd vo svojom zrušujúcom uznesení upozornil, že pri premlčaní sa v tomto prípade aplikuje Občiansky zákonník a nie Obchodný zákonník a teda premlčacia lehota v zmysle ustanovení § 101 Občianskeho zákonníka je trojročná, súd vychádzajúc z tejto premlčacej lehoty rozhodol tak, že v časti uplatnených platieb od 21.3.2010 do 21.2.2011 tieto nepriznal a to s poukazom na to, že v tejto časti je nárok žalobcu premlčaný.

Žaloba bola podaná 12.3.2014 a teda všetky uplatnené splátky pod dátumom 12.3.2011 sú s poukazom na ustanovenie § 101 Občianskeho zákonníka premĺčané.

11. Súd prvej inštancie priznal žalobcovi zvyšné splátky od 21.3.2011 až do konečnej splatnosti úveru - 20.4.2015. Týchto splátok bolo spolu 50 (2011 - 10 splátok, 2012 - 12 splátok, 2013 - 12 splátok, 2014 - 12 splátok, 2015 - 4 splátky). Celkovo teda 50 splátok, jedna splátka 98,22 eur. Súd teda vyhovel v časti 4.911 eur (98,22 eur x 50 splátok) a priznal žalobcovi nárok na úhradu nepremĺčaných splátok, poukazujúc na vyššie uvedené právne zdôvodnenie.

12. Argumentáciu žalovaných ohľadne toho, že súd má pozeráť na zmluvy ako bezúročné a bez poplatkov, v tomto prípade považoval súd za irelevantné. Je potrebné uviesť skutočnosť, že úverová zmluva bola uzavretá 14.4.2005 a teda na túto úverovú zmluvu sa vzťahuje režim zákona o ochrane spotrebiteľa č. 258/2001 Z. z. platného v apríli 2005. S poukazom na citované zákonné ustanovenia tohto zákona má súd prvej inštancie za to, že všetky ním vyžadované náležitosti právny predchodca žalobcu - R. R.Ň. v úverovej zmluve zachoval. Preto v tejto časti argumentáciu žalovaných nezobral do úvahy.

13. Žalobca si uplatnil aj úroky z omeškania, a to z uplatnených splátok, ako aj z časti následne uplatneného úveru. Súd však tieto úroky z omeškania žalobcovi nepriznal. Vychádzal z toho, že úroky z omeškania nepatria z príslušenstva pohľadávky, teda z úrokov, pričom žalobca požadoval úroky z omeškania z celej splátky. Súd prvej inštancie pritom poukazuje aj na rozhodnutie NS ČR (35Odo/101/2002 z 24.3.2004). Pre priznanie úrokov z omeškania bolo potrebné vedieť, aká suma istiny je obsiahnutá v jednotlivých anuitných splátkach a z tejto sumy istiny by potom následne boli priznané úroky z omeškania. Keďže však žalobca toto nepredložil, ani v jednotlivých rozpisoch splátok neposkytol, nebolo mu možné úroky z omeškania priznať.

14. Žalovaní v 1. a 2. rade boli na plnenie zaviazaní ako dlžníci spoločne a nerozdielne v zmysle § 293 Obchodného zákonníka, pre vzťah medzi dlžníkmi a ručiteľom navzájom však platí, že ich nemožno zaviazat' spoločne a nerozdielne, preto súd určil, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných v rozsahu plnenia zaniká záväzok žalovaných ostatných (R2/1975).

15. Žalovaný v 1. rade na pojednávaní žiadal súd, aby v prípade vyhovenia nároku zaviazal na zaplatenie v splátkach a vzhľadom na ich nepriaznivú finančnú situáciu a vyššiu sumu súd tieto splátky povolil vo výške 100,- eur.

16. Žalovaná v 3. rade ako ručiteľka namietala písomne skutočnosti o vzniku svojho ručiteľstva. Uviedla, že ručiteľský záväzok jej bol daný na podpis spoločne s jej úverom tak, že ona o tom nevedela. Tieto okolnosti však neboli preukázané a žalovaná nijakým spôsobom tieto skutočnosti nepreukázala. Ručiteľka - žalovaná v 3. rade býva na adrese B., J.: XXX XX, čo je obec v okrese Y. F.. Bolo na žalovanej, aby preukázala kde a akým spôsobom jej táto dohoda o ručení mala byť „podstrčená“. Neuviedla, kde uzatvárala zmluvu so R. R., v ktorom období to bolo a podobne. Naopak žalobca predložil túto zmluvu - dohodu o ručení, ktorá je datovaná rovnakým dňom ako úverová zmluva voči žalovaným v 1. a 2. rade rovnakým miestom a čo je podstatné, je aj podpísaná za R. R. tými istými pracovníkmi a to B. Y. a G. Z.. Súd prvej inštancie má teda za to, že žalovaná v 3/ rade neunesla dôkazné bremeno a ani len nenavrholala alebo nenaznačila žiadne dôkazy, ktoré by jej tvrdenie preukázali.

17. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 CSP a priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 60 %. Žalobca žaloval istinu vo výške 6.090,- eur, úspešný bol v časti 4.911,- eur, čo je 80 % úspechu, neúspechu 20 %, teda bolo dôvodné priznať žalobcovi náhradu trov konania vo výške 60 %.

18. Uznesením zo dňa 29.10.2018 súd prvej inštancie konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil.

19. V odôvodnení uviedol, že dňa 30.8.2017 bol vyhlásený konkurz na majetok žalovaného v 1. rade, a preto s poukazom na ust. § 167e ods. 1, § 166a zákona č. 7/2005 o konkurze a reštrukturalizácii, v spojení s § 470 ods. 1, 2 CSP konanie voči žalovanému v 1. rade zastavil, nakoľko ide o pohľadávku, ktorá má byť uplatnená v konkurze. Uvedené uznesenie z dôvodu, že nebolo napadnuté žiadnou z procesných strán nadobudlo právoplatnosť dňa 6.12.2018.

20. Rozsudok súdu prvej inštancie napadli včas odvolaním všetci žalovaní.

21. Žalovaná v 2. rade mala za to, že súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav veci a vec nesprávne právne posúdil, lebo sa riadil uznesením krajského súdu vydaným v tejto veci dňa 5.10.2016. Naďalej bola toho názoru, že žalobca nie je na podanie žaloby aktívne vecne legitimovaný, lebo nie je bankou, nakoľko žalobca nie je subjektom, ktorý predmetný uver poskytol. Postúpenie pohľadávky bankou na žalobcu sa musí okrem § 524 a nasl. OZ riadiť aj § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Z gramatického a logického výkladu tohto ustanovenia podľa žalovanej v 2. rade jasne vyplýva, že banka je oprávnená písomnou zmluvou postúpiť písomnú časť pohľadávky jej klienta, ktorý je s platením v omeškaní nepretržite viac ako 90 kalendárnych dní, alebo, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého záväzku voči banke presiahol dobu jeden rok. Zámer zákonodarcu umožniť postúpiť len pohľadávku, ktorej splatnosť už nastala, je obsiahnutý v dôvodovej správe zákon o bankách, kde sa v osobitnej časti § 92 uvádza: „V ods. 7 sa upravuje možnosť použiť inštitút postúpenia svojej pohľadávky zodpovedajúcej nesplácanému dlhu, a to aj osobe, ktorá nie je bankou“. (Pôvodný ods. 7 sa stal ods. 8 po novelizácii zákonom č. 552/2008 Z. z.).

22. Žalovaná v tomto smere poukázala aj na judikatúru krajských súdov. V ďalšom uviedla, že po postúpení živého úveru bankou na nebanku nie je inkasná spoločnosť povinná zmluvu ukončiť. Nič by jej nebránilo, aby platný úverový vzťah naďalej spravovala ako neskončený úver sama, ale to by znamenalo, že by sa na ňu musela vzťahovať celá právna úprava vzťahujúca sa na jej predchodcu, banku, teda nielen zákon o bankách, ale aj cenníky a iné interné predpisy a všeobecné obchodné podmienky banky, ktoré sú vydané na základe zákona o bankách. Zákon o bankách a jeho vykonávacie predpisy sa však na nebanku nevzťahujú (§ 1 zákona o bankách). Takýmto postúpením živého úveru by sa podľa žalovanej v 2. rade nebanka fakticky v rozpore so zákonom stala bankou, a to minimálne do doby, kým by sama úver zosplatnila alebo inak ukončila a nebanka by nebola povinná úver ukončiť, ale spravovať by ho musela podľa zmluvy uzatvorenej s jej predchodcom, bankou, podľa bankových predpisov, čo je zjavne názor neudržateľný.

23. Z uvedených dôvodov navrhla žalovaná 2. rade rozsudok súdu prvej inštancie zmeniť, žalobu zamietnuť a priznať jej náhradu trov konania v celom rozsahu.

24. Žalovaný v 1. rade vo svojom odvolaní po jeho doplnení na základe výzvy okresného súdu žiadal, aby odvolací súd žalobu zrušil a zamietol, keďže so žalobcom nemá podpísanú žiadnu zmluvu a ako spotrebiteľ sa odvolal na premlčanie pohľadávky. Zároveň uviedol, že súd neprihliadol na to, že je v konkurznom konaní, pričom osobne na podateľni odovzdal papier o tom, že ho zastupuje M. J. J.. Uznesením Okresného súdu Prešov zo dňa 23.8.2017, ktorý bol zverejnený v Obchodnom vestníku č. XXX/XXXX, dňa 30.8.2017 mu bol udelený konkurzný správca.

25. Žalovaná v 3. rade rovnako ako žalovaná v 2. rade vyjadrila potrebu sa v prvom rade zaoberať otázkou, či zistený skutkový stav opodstatňuje záver, že postúpenie je platné a účinné s tým, že v tomto prípade sa právny predchodca žalobcu a žalobca musia pri postúpení pohľadávky riadiť okrem všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka aj ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách. V zmysle citovaného ustanovenia tak predpokladom postupiteľnosti pohľadávky banky na inú osobu je, aby po 1. bol ohľadom tejto pohľadávky klient v omeškaní aspoň 90 dní, po 2. aby ho banka na jej postúpenie písomne vyzvala. Ak tieto pohľadávky nie sú splnené, tak potom podľa žalovanej v 3. rade pohľadávka banky nie je postúpiteľná, pretože tomu bráni ust. § 525 ods. 1 Občianskeho zákonníka, podľa ktorého ak určitá pohľadávka nie je postúpiteľná, potom je postúpenie svojím obsahom a účelom v priamom rozpore so zákonom, ako také v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka neplatné.

26. Podľa žalovanej v 3. rade postupca, ktorému bola pohľadávka postúpená bankou je v zmysle uvedených ustanovení povinný tvrdiť a dokázať, že pred postúpením pohľadávky banka klienta písomne vyzvala na splnenie jeho záväzku a klient napriek tomu zostal v omeškaní so splatením svojho záväzku aspoň 90 dní. Nepreukázanie týchto skutočností má podľa žalovanej v 3. rade za následok nedokázanie aktívnej legitímácie postupníka. Žalobca tak nedokázal, že pohľadávka bola spôsobilá na postúpenie v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách. V dôsledku toho podľa žalovanej nemožno považovať za dokázané, že toto postúpenie je platné a že žalobca je oprávnený pohľadávku voči žalovanému uplatňovať pred súdom.

27. V prejednávanom prípade teda podľa žalovanej v 3. rade je nevyhnutné, aby právny predchodca žalobcu preukázateľne zaslal žalovanému výzvu podľa § 92 ods. 8 zákona o bankách a následne, aby po tejto výzve boli žalovaní aspoň 90 dní v omeškaní. Ak žalobca nepreukáže kumulatívne splnenie oboch podmienok a má sa za to, že išlo o neplatné postúpenie pohľadávky s následkom absencie aktívnej legitimácie žalobcom v tomto konaní. Takýto záver podľa žalovanej v 3. rade vyplýva aj z rozsudku Krajského súdu v Trenčíne vo veci 5Co 460/2015.

28. Žalovaná v 3. rade mala rovnako za to, že nárok žalobcu je premlčaný. Podľa zmluvy o splátkovom úvere poskytol právny predchodca žalobcu žalovaným úver vo výške 6.638,78 eur. Žalovaní sa zaviazali splácať úver vždy do 20. dňa v mesiaci, pričom výška mesačnej splátky mala predstavovať sumu vo výške 98,22 eur. Právny predchodca žalobcu mal v dôsledku porušenia platobnej disciplíny žalovaných vyhlásiť úver za mimoriadne splatný, a to ku dňu 11.2.2012. Žalovaná však poukázala na to, že žalobca ani do dnešného dňa nepreukázal opodstatnenosť nároku, nakoľko nepredložil relevantný výpis z úverového účtu vo forme bankového výpisu, z ktorého by bolo možné ustáliť, s ktorou splátkou sa žalovaní dostali do omeškania. Pri absencii tohto dôkazu nemožno s určitosťou ustáliť začiatok plynutia premlčacej doby, a to s poukazom na rozhodovacia prax krajských súdov. Vzhľadom k vyššie uvedenému žalovaná prostredníctvom právneho zástupcu vzniesla námietku premlčania celého práva.

29. Vzhľadom na vyššie uvedené žalovaná navrhla, aby súd žalobu zamietol a zaviazal žalobcu nahradiť žalovanej v 3. rade trovy konania.

30. Žalobca vo svojom vyjadrení k odvolaniam uviedol nasledovné:

„V súvislosti s aktívnou legitimáciou v konaní žalobca v prvom rade poukazuje na skutočnosť, že v konaní predložil relevantné oznámenie postupcu žalovaným o postúpení pohľadávky, spolu s podaciami hárkami, preukazujúcimi odoslanie týchto písomností žalovaným, ktoré bez ďalšieho zakladajú aktívnu legitimáciu postupníka (žalobcu) na vymáhanie postúpenej pohľadávky a súd má povinnosť z týchto oznámení vychádzať bez toho, aby skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení. Dlžník (žalovaný) sa v takom prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, ani jej prípadne neexistencie.

Žalobca ďalej zastáva názor, že aktívnu legitimáciu v konaní preukázal oznámením postupcu o postúpení pohľadávky. Pre úplnosť však v súvislosti s platnosťou postúpenia pohľadávky a ust. § 92 ods. 8 ZoB žalobca uvádza nasledovné:

Podľa ust. § 92 ods. 8 ZoB Ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len "postupník"), aj bez súhlasu klienta. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

Žalobca zastáva názor, že ust. § 92 ods. 8 ZoB nemožno spájať s aktívnou legitimáciou žalobcu ako postupníka pohľadávky. Zo systematického zaradenia tohto ustanovenia je zrejmé, že účelom predmetného ustanovenia je úprava výnimiek z bankového tajomstva a nehovorí o podmienkach platnosti postúpenia pohľadávok, ale iba o podmienkach, za splnenia ktorých nedochádza k porušeniu bankového tajomstva. Aj podľa dôvodovej správy bol hlavným účelom predmetného ustanovenia prelomenie bankového tajomstva a nie obmedzenie možnosti postúpiť pohľadávku. Zo zákona nevyplýva, že by podmienky uvedené v predmetnom ustanovení podmieňovali platnosť právneho úkonu postúpenia pohľadávky.

Uvedené vyplýva aj z ust. § 4 ods. 6 ZoSÚ v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy „Veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis.7) Ak dôjde k postúpeniu pohľadávky z veriteľa na tretiu osobu, postupuje sa podľa osobitného predpisu.7)“

Zákonodarca v uvedenom ustanovení jednoznačne definoval, že veriteľ môže postúpiť pohľadávku, len ak to pripúšťa osobitný predpis. V poznámke pod čiarou (7) zákonodarca tento osobitný právny predpis zároveň definoval - odkazom na ust. § 524 Občianskeho zákonníka.

Ak by teda zákonodarca mienil v ust. § 92 ods. 8 ZoB upraviť podmienky, ktorých splnenie je potrebné na platné postúpenie pohľadávky veriteľa, tak by to zároveň premietol do poznámky pod čiarou k ust. § 4 ods. 6 ZoSÚ (ktoré pojednáva o postupovaní pohľadávok veriteľa) - a to jednoznačným odkazom na ust. § 92 ods. 8 ZoB. Zákonodarca však pri postupovaní pohľadávok neodkazuje na ust. § 92 ods. 8 ZoB, ale na ust. § 524 Občianskeho zákonníka. Aj z uvedeného vyplýva, že ust. § 92 ods. 8 ZoB upravuje podmienky, ktorých splnenie je potrebné na prelomenie bankového tajomstva, pričom ho nemožno spájať s platnosťou postúpenia pohľadávok.

Žalobca podporne poukazuje aj na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove zo dňa 2.5.2017, sp. zn. 19Co/2/2016: „Zákonom č. 483/2001 Z. z. bol zrušený Zákon o bankách č. 21/1992 Zb., ust. § 38 ods. 9, ktorého bolo v podstate totožné so znením súčasného ust. § 92 ods. 8 Zákona č. 483/2001 Z. z., keďže znelo: Ak je napriek písomnej výzve banky jej klient nepretržite dlhšie ako 120 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči banke, môže banka svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“). Toto právo banka nemôže uplatniť ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu, vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol 1 rok. Pri postúpení pohľadávky je banka povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na základe ktorého vznikla postúpená pohľadávka; banka môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou a klientom len za podmienok a v rozsahu uvedenom v ods. 8. Ustanovenie tohto odseku sa rovnako vzťahuje aj na pobočku zahraničnej banky a jej klientov. Dôsledkami porušenia ust. § 38 ods. 9 zákona č. 21/1992 Zb. sa zaoberal Najvyšší súd Českej republiky v rozsudku sp. zn. 29Odo/1613/2005 z 29.04.2008. Uviedol, že účelom inštitútu bankového tajomstva je ochrana klienta pred zverejnením, či podávaním informácií o jeho majetkových pomeroch. Úprava zmluvného postúpenia pohľadávky v Občianskom zákonníku, ani príslušné ustanovenia Obchodného zákonníka vo všeobecnosti nezakazujú (pod sankciou prípadnej neplatnosti takéhoto úkonu) postúpenie pohľadávky len preto, že dôsledkom postúpenia je prelomenie bankového tajomstva. Ochranu poskytovanú klientovi banky prostredníctvom inštitútu bankového tajomstva je nutné vždy zvažovať (z hľadiska možných úvah, ktoré takúto ochranu absolutizujú) aj s prihliadnutím k tomu, či a akým spôsobom osoba, ktorá má byť týmto inštitútom chránená, sama porušuje svoje povinnosti plynúce z príslušného bankového obchodu (zmluvy o úvere). Zákon o bankách totiž banke tiež ukladá obozretne hospodáriť a chrániť majetkové záujmy všetkých svojich klientov. Pri plnení tejto povinnosti nemôže byť banka pripravená o možnosť zbaviť sa v záujme ostatných svojich klientov rizikovej pohľadávky v situácii, keď dlžník porušuje povinnosť pohľadávku splácať len preto, aby prostredníctvom inštitútu bankového tajomstva chránila individuálny záujem takéhoto dlžníka. Z hľadiska možných úvah o následkoch neoprávneného porušenia bankového tajomstva zmluvným postúpením pohľadávky je zjavné, že k náprave uvedeného stavu nevedie sankcia spočívajúca v neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky. Plne opodstatnené je preto tam, kde takáto situácia nastane, zvažovať otázky zodpovednosti za škodu, nie prelamovať platnosť zmlúv o postúpení, osobitne za situácie, keď bolo vecou zmluvných strán, či si v medziach bankového obchodu dojednávajú výhradu zákazu postúpenia podľa § 525 ods. 2 Občianskeho zákonníka.“ Žalobca zastáva názor, že aj prípadné porušenie povinnosti vyplývajúcej z § 92 ods. 8 ZoB nemožno spojiť s občianskoprávnym následkom neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky, keďže norma obsiahnutá v § 92 ods. 8 ZoB, nezakladá občianskoprávnu povinnosť vo vzťahu ku klientovi banky, v tomto prípade žalovaným, ale administratívnu zodpovednosť postihnutelnú Národnou bankou Slovenska podľa § 50 ods. 1 ZoB.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že doručenie písomnej výzvy banky dlžníkovi v zmysle § 92 ods. 8 ZoB nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. To znamená, že ak banka pred postúpením pohľadávky písomne nevyzvala dlžníka na plnenie, nemá to vplyv na platnosť postúpenia pohľadávky v zmysle § 524 Občianskeho zákonníka. S nedoručením takejto výzvy môžu byť spojené len sankcie vyplývajúce zo ZoB. S nedoručením takejto výzvy teda nemôže byť spojená sankcia v podobe neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávok, ale len sankcie vyplývajúce zo ZoB, konkrétne zodpovednosť banky v zmysle ust. § 50 ods. 1 ZoB.

V ďalšom si žalobca dovoľuje upriamiť pozornosť súdu na skutočnosť, že v súlade s prílohou č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok boli žalovaní ku dňu postúpenia pohľadávky v omeškaní po dobu 1212 dní, teda súčet všetkých omeškaní žalovaných so splnením čo i len časti toho istého peňažného záväzku voči banke presiahol jeden rok. Vzhľadom k dikcii ust. § 92 ods. 8 ZoB, s poukazom na to, že omeškanie

žalovaných trvalo nepochybne viac ako rok zastávam názor, že právny predchodca žalobcu by konal v súlade ust. § 92 ods. 8 ZoB (a teda by neporušil bankové tajomstvo) aj v takom prípade, ak by písomnú výzvu žalovaným nezasielal.

Zo znenia ust. § 92 ods. 8 ZoB nevyplýva, že predmetom postúpenia môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už splatná. Z gramatického výkladu nielen prvej, ale aj druhej vety tohto ustanovenia je zrejmé, že zákonodarca rozlišuje dva pojmy - pojem peňažný záväzok ako celok a pojem časť peňažného záväzku. Ak sa v prvej vete súvetia použil pojem peňažný záväzok ako celok s tým, že zákonodarca jednoznačne identifikoval súčasne aj pojem časť peňažného záväzku, je potom zrejmé, že ak v druhej vete súvetia použije pojem z prvej vety súvetia, bude ho chápať v tom istom význame. Správnosť záveru o tom, že banka môže postúpiť aj nezosplatnenú pohľadávku, možno tiež potvrdiť posúdením druhej vety citovaného ustanovenia. V ňom sa uvádza nasledovné: „Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky (POZ: zákonodarca opäť cielene použil pojem pohľadávka, nie jej časť) uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok.“ Toto ustanovenie nadväzuje na predchádzajúcu, teda prvú vetu ustanovenia. Jeho zmyslom je vyjadrenie podmienky, že pokiaľ dlžník uhradil banke tú časť záväzku, s plnením ktorej bol v omeškaní, a to v čase pred postúpením pohľadávky, právo banky postúpiť celú pohľadávku, najmä jej nezaplatený zostatok zaniká.

Predmetné ustanovenie je teda potrebné vykladať tak, že pokiaľ je dlžník v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, môže banka postúpiť pohľadávku zodpovedajúcu celej výške peňažného záväzku, nie len časť, s ktorou je dlžník v omeškaní. Pokiaľ by predmetné ustanovenie malo na mysli postúpenie len časti peňažného záväzku, s ktorou je dlžník v omeškaní, bolo by to v predmetnom ustanovení výslovne uvedené. Uvedený názor je zrejmý aj zo samotného logického znenia daného ustanovenia, inak by nebolo formulované v tom zmysle, že ak je klient v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku, ale bolo by formulované v tom zmysle, že časť peňažného záväzku, s ktorou je dlžník v omeškaní, môže byť predmetom postúpenia.

Podľa ust. § 89 ods. 1 zákona o bankách Banka a pobočka zahraničnej banky pri vykonávaní bankových činností na území Slovenskej republiky uzatvárajú a vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Klient má právo na uzavretie zmluvy o obchode v slovenskom jazyku, ako aj na poskytovanie informácií od banky a pobočky zahraničnej banky, na predkladanie podaní banke a pobočke zahraničnej banky a na uskutočňovanie inej komunikácie s bankou a pobočkou zahraničnej banky v slovenskom jazyku; týmto nie je dotknutá možnosť súbežného používania iných jazykov, ak to ustanovuje osobitný zákon alebo ak sa na tom banka alebo pobočka zahraničnej banky so svojim klientom písomne dohodnú, pričom klient má právo vybrať si rozhodujúci jazyk pre znenie zmluvy, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchylné od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchýliť; takáto zmluva musí mať formu a podobu vyžadovanú zákonom alebo dohodou účastníkov, pričom banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedá za jej preukázateľné vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu najneskôr pri uzavretí obchodu a za jej uchovávanie a ochranu podľa § 42 ods. 1.

Podľa bodu 19.16 Všeobecných obchodných podmienok Klient výslovne súhlasí s tým, že Banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje Pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bež ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či Banka vzniesla v súvislosti s takouto Pohľadávkou akúkoľvek požiadavku, alebo nie, voči Klientovi na tretiu osobu, alebo previesť akékoľvek svoje záväzky voči nej na tretiu osobu výlučne s predchádzajúcim písomným súhlasom Banky.

Nakoľko ustanovenie § 89 ods. 1 zákona o bankách pripúšťa úpravu vzťahov medzi bankou a klientom odchylné od ustanovení daného zákona, pokiaľ zákon predmetnú odchýlku nevyklučuje, pričom ustanovenie § 92 ods. 8 predmetného zákona nevyklučuje odchýlnu úpravu vzájomných vzťahov, zmluvné strany si dohodli otázku postúpenia odchylné od predmetného zákona. Vo všeobecných obchodných podmienkach, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou úverovej zmluvy si zmluvnú strany dohodli možnosť postúpenia pohľadávky nepodmienenú počtom dní omeškania, prípadne zaslaním písomnej výzvy. Vzhľadom na uvedené možno konštatovať, že došlo k platnému postúpeniu pohľadávky. S uvedeným záverom a stotožnil aj Krajský súd v Prešove v rozhodnutí sp. zn. 11Co/11/2015, zo dňa 25.8.2016, v rozhodnutí sp. zn. 9Co/145/2015 zo dňa 5.10.2016 v rozhodnutí sp. zn. 11Co/206/2015 zo dňa 5.10.2016.

Zároveň žalobca nemôže súhlasiť ani s tým, že by predmetné ustanovenie spôsobovalo nevyvážené postavenie zmluvných strán, nakoľko predmetné ustanovenie je v súlade s ustanovením § 524 ods. 1 Občianskeho zákonníka. Zákon o bankách umožňuje zmluvným stranám upraviť si vzájomné vzťahy odchylné od predmetného zákona, pričom predmetné ustanovenie obchodných podmienok je v súlade s ustanoveniami Občianskeho zákonníka.

Zmluvné strany si v zmluve o splátkovom úvere dojednali plnenie v splátkach s presným stanovením termínov splatnosti jednotlivých splátok. Žalovaní sa dostali do omeškania, uvedené termíny neplnili a právnomu predchodcovi žalobcu tým vzniklo právo pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Právny predchodca žalobcu toto svoje oprávnenie nevyužil, pričom mimoriadnu splatnosť vyhlásil žalobca a to podaním zo dňa 23.1.2012 označeným ako „Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru“. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru došlo ku dňu 11.2.2012 (dodržaním lehoty podľa ust. § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka).

Postúpením pohľadávky sa stal sám žalobca veriteľom pohľadávky, pričom základným právom veriteľa je v zmysle § 488 Občianskeho zákonníka právo na plnenie od dlžníka záväzkového vzťahu. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru predstavuje právo veriteľa požadovať splatenie svojej pohľadávky. Na základe uvedeného považujem za nesporné, že spolu s postúpenou pohľadávkou prešli na žalobcu všetky práva s touto pohľadávkou spojené, teda aj právo vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru.

Zosplatenie dlhu veriteľom znamená, že dlh už nie je možné zo strany dlžníka zaplatiť v splátkach. V dôsledku nesplnenia povinností dlžníkom sa stáva splatný celý dlh vyhlásením jeho zosplatenia. Táto skutočnosť však nemá žiadny vplyv na výšku alebo existenciu dlhu dlžníka, týka sa výlučne spôsobu zaplatenia jeho dlhu a závisí výlučne od vôle veriteľa. V nadväznosti na uvedené žalobca zastáva názor, že vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru postupom nie je podmienkou pre platné postúpenie pohľadávky. K vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru pristúpil žalobca a to po postúpení predmetnej pohľadávky.

Na základe vyššie uvedeného navrhujeme, aby odvolací súd napadnutý rozsudok preskúmal a v zmysle ustanovenia § 387 ods. 1 CSP ho potvrdil.

Zároveň si uplatňujem trovy konania v odvolacom konaní vo výške 137,54 eur s DPH pozostávajúce z jednej polovice úkonu právnej služby vo výške 126,49 eur s DPH a režijného paušálu k úkonu právnej služby vo výške 11,05 eur s DPH.“

31. Strany konania vo svojich následných podaniach zotrvali na svojich vyššie uvedených stanoviskách a právnych argumentoch.

32. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolania proti rozsudku boli podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenými osobami (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolania majú zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP) a že odvolatelia použili zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 367 ods. 3 CSP) vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie, bez potreby zopakovania, či doplnenia dokazovania (§ 383 a § 384 CSP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaných je dôvodné.

33. V procesnej rovine odvolací súd uvádza, že tak ako to uviedol vyššie, že právoplatným uznesením súdu prvej inštancie vydaným po napádanom rozhodnutí bolo konanie voči žalovanému v 1. rade z dôvodu, že na majetok žalovaného v 1. rade bol vyhlásený konkurz a ide o pohľadávku, ktorá má byť uplatnená v konkurze, zastavené. Preto neboli splnené procesné podmienky na to, aby odvolací súd mohol posúdiť napadnuté rozhodnutie vo vzťahu k tomuto žalovanému, keďže konanie voči nemu bolo po napádanom rozhodnutí súdu prvej inštancie právoplatne zastavené, a na takúto vadu konania vo vzťahu k žalovanému v 1. rade by musel odvolací súd prihladiť, aj keby táto nebola namietaná. Preto v súlade s ust. § 389 ods. 1 písm. a/ CSP, podľa ktorého odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zruší, len ak neboli splnené procesné podmienky, bolo rozhodnutie vo vzťahu k tomuto žalovanému zrušené už aj z dôvodu právnej istoty, keďže tento žalovaného sa rovnako týkal zaväzujúci výrok napádaného rozsudku, avšak bez vrátenia veci súdu prvej inštancie na konanie vo vzťahu k žalovanému v 1. rade, nakoľko ako to už uviedol odvolací súd vyššie, vo vzťahu k tomuto žalovanému bolo konanie rozhodnutím súdu prvej inštancie právoplatne zastavené.

34. Predmetom odvolacieho konania tak zostal nárok vo vzťahu k žalovaným v 2. a v 3. rade.

35. V konaní bolo nesporné, že právny predchodca žalobcu R. R., C..R., uzatvorila dňa 14.4.2005 so žalovanými v 1. a v 2. rade zmluvu o splátkovom úvere, na základe ktorej im bol poskytnutý úver vo výške 6.638,78 eur, ktorý sa žalovaní zaviazali splácať mesačne k 20. dňu v mesiaci sumou 98,22 eur. Rovnako bolo nesporné, že žalovaná v 3. rade prevzala na seba ručiteľský záväzok, a to dohodou o ručení zo dňa 14.4.2005 vo výške neuspokojenej pohľadávky žalobcu s príslušenstvom.

36. Rovnako bolo nesporné, že medzi postupcom R. R., C..R., a žalobcom bola dňa 15.12.2011 uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok, ktorej predmetom bolo okrem iného postúpenie pohľadávky právneho predchodcu žalobcu voči žalovaným v 1. a v 2. rade, pričom žalovaní namietali nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu s poukazom na skutočnosť, že na žalobcu bola postúpená pohľadávka z neukončeného bankového úveru, preto postúpenie pohľadávky z banky na „inú osobu“, a to aj osobu, ktorá nie je bankou je možné realizovať len v súlade s ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách.

37. Ďalej bolo nesporné, tak ako to vyplýva zo stanoviska pôvodného veriteľa R. R., C..R., že z jej strany nedošlo k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru uzatvoreného medzi ňou a žalovanými v 1. a v 2. rade, ktorí tak ako to bolo tiež nesporné, tento úver riadne a včas neplátili.

38. Rovnako je preto nesporné, že záväzkový vzťah, ktorý je predmetom tohto konania vznikol z bankového úveru, regulovaného špeciálnou právnou úpravou o bankách. Banka je štátom autorizovaná inštitúcia, ktorej činnosť v zmysle § 2 ods. 3 zákona o bankách podlieha bankovému povoleniu na činnosť bánk, zároveň podlieha dohľadu Národnej banky Slovenska. Bez bankového povolenia nemôže nikto vykonávať bankovú činnosť. Žalobca v konaní nepreukázal, že disponoval takýmto povolením, na základe ktorého by mohol vykonávať správu nezosplatnených úverov poskytovaním fyzickým osobám bankami, teda bankovou činnosťou.

39. Žalobca nepreukázal, že pred postúpením pohľadávky jeho právny predchodca - banka písomne vyzvala žalovaných na splatenie ich záväzku a títo napriek tejto výzve zostali v omeškaní so zosplatnením svojho záväzku aspoň 90 dní a až následne došlo k postúpeniu pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu.

40. Z obsahu spisu nevyplýva, aby podmienka predchádzajúcej písomnej výzvy zo strany R. R., C..R.. bola dodržaná, keď žalobca predložil súdu len oznámenie o postúpení pohľadávky, ktorou jeho právny predchodca oznámil všetkým žalovaným postúpenie pohľadávky na žalobcu. Z uvedeného vyplýva, že žalobca nielenže nepreukázal doručenie takejto výzvy od svojho právneho predchodcu žalovaným, ale ani to, že táto výzva bola vôbec žalovaným zasielaná.

41. Uvedené nemožno prikryť ani cez mylnú prizmu žalobcu o tom, že oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru (viď č.l. 25 spisu) spĺňa požiadavky výzvy v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách, pretože najprv musí dôjsť k samotnej výzve a až následne ku zosplatneniu, a to nie je možné urobiť jedným úkonom. Navyiac, toto mimoriadne zosplatnenie úveru vykonal už žalobca a nie jeho právny predchodca, pričom tým, že banka takúto výzvu žalovaným nezaslala, resp. táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná, neposkytla žalovaným dostatočný priestor na vykonanie krokov voči „svojej“ banke za účelom zotrvania s ňou vo vzťahu.

42. Ak zákonným dôsledkom rozporu právneho úkonu (nerozhodno či obsahu úkonu alebo len jeho účelu) so zákonom je v sfére súkromného práva jeho neplatnosť, podľa názoru dovolacieho súdu neexistuje prakticky žiadny priestor pre inú interpretáciu úpravy rozhodnej aj pre výsledok konania v prejednávanej veci než tú, že podmienky podľa § 92 ods. 8 vety prvej zákona o bankách, za splnenia ktorých môže banka postúpiť svoju pohľadávku inému subjektu, sú z povahy veci podmienkami, bez splnenia ktorých k postúpeniu prísť nesmie (je zakázané). Nerešpektovanie takejto úpravy má potom za následok neplatnosť zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ) (rozsudok Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 7Cdo/26/2017 z 28.3.2018).

43. Dovolací súd preto konštatuje, že v prípade, ak by neboli splnené podmienky podľa § 92 ods. 8 prvá veta ZoB pri postúpení bankovej pohľadávky na nebankový subjekt, jednalo by sa o postúpenie v rozpore so zákonom (v tomto prípade so zákonom o bankách), kedy je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené/zakázané. Išlo by teda o neplatný právny úkon v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Dovolací súd preto uzatvára, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia

podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia, musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ak teda dôjde k postúpeniu pohľadávky, ohľadom ktorej to zákon vylučuje, ide o cesiu neplatnú ex tunc a jej neplatnosť nie je možné zhojiť (rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 1Cdo/147/2017 z 24.4.2018).

44. Nedodržaním zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky sa takéto postúpenie dostáva do rozporu s dikciou zákona s priamym dopadom na platnosť právneho úkonu (§ 39 OZ). Prezumpcia znalosti predpisov zverejnených v Zbierke zákonov pritom vylučuje dobromyseľnosť postupníka.

45. Ustanovením § 92 ods. 8 ZoB sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu. Zákonné podmienky akými sú postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

46. Ust. § 89 ods. 1 ani iné ustanovenie zákona o bankách účinné v čase uzavretia zmluvy o úvere a v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok neumožňovalo banke a jej klientovi upraviť si práva a povinnosti z obchodov odchylné od tohto zákona alebo osobitného predpisu. Keďže znenie bodu 19.16 VOP umožňuje postúpenie bankovej pohľadávky bez splnenia podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona o bankách, je v rozpore so zákonom. Odvolací súd má za to, že ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách je kogentným ustanovením a dohodou zmluvných strán sa od neho nemožno odchyliť.

47. Rovnako odvolací súd podotýka, že všetci žalovaní, a bolo to nesporné, mali v spore postavenie spotrebiteľov.

48. Systém ochrany zavedený Smernicou Rady 93/13/EHS vychádza z myšlienky, že spotrebiteľ sa v porovnaní s predajcom alebo dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení, pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ako aj o úroveň informovanosti, a táto situácia ho vedie k pristúpeniu na podmienky pripravené vopred predajcom alebo dodávateľom bez toho, aby mohol vplyvať na ich obsah. Vzhľadom na toto znevýhodnené postavenie článok 6 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS stanovuje, že nekalé podmienky nie sú pre spotrebiteľa záväzné. Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora EÚ, ide o kogentné ustanovenie, ktoré smeruje k nahradeniu formálnej rovnováhy, ktorú zmluva nastoľuje medzi právami a povinnosťami zmluvných strán, skutočnou rovnováhou, ktorá medzi nimi môže znovu zaviesť rovnosť. S cieľom zabezpečiť úroveň ochrany, ktorú chce smernica 93/13/EHS dosiahnuť, SD EÚ viackrát zdôraznil, že tento nerovný stav medzi spotrebiteľom a dodávateľom môže byť kompenzovaný iba pozitívnym zásahom, vonkajším vo vzťahu k samotným účastníkom zmluvy. V tejto súvislosti Súdny dvor EÚ rozhodol, že vnútroštátny súd musí ex offio nariadiť vykonávanie dôkazov s cieľom zistiť, či ustanovenie nachádzajúce sa v zmluve, ktorá bola uzavretá medzi dodávateľom a spotrebiteľom, patrí do pôsobnosti smernice a v prípade, že to tak je, posúdiť ex offio prípadnú nekalú povahu tohto ustanovenia. Táto možnosť priznaná súdu bola posúdená ako nevyhnutná pre to, aby bola pre spotrebiteľa zabezpečená účinná ochrana, najmä s ohľadom na nezanedbateľné nebezpečenstvo toho, že tento spotrebiteľ o svojich právach nevie, alebo má ťažkosti s ich uplatnením.

49. Z dôvodu existujúceho nebezpečenstva, že priemerne obozretný spotrebiteľ to nedokáže, je práve zo strany súdneho dvora judikovaná nevyhnutnosť ex offio súdnej kontroly. Je síce pravdou, že SD EÚ zvýšil nároky na spotrebiteľov a na ich aktivitu (porov. rozsudok C-34/13 F.), ale vo vzťahu k tomu, aby sa snažili a urobili viac pre to, aby sa vec dostala pred súd. Pokiaľ však už má vec sudca tzv. „na stole“ a preskúmava vec, tak podľa názoru odvolacieho súdu je povinný ex offio reagovať na nečestné konanie veriteľa a nečestné zmluvné podmienky a naplniť tak článok 6 Smernice Rady 93/13/EHS.

50. Vykonávanie dôkazov aj bez návrhu by malo smerovať nielen k posúdeniu neprijateľnosti tých ustanovení spotrebiteľskej zmluvy alebo iných zmluvných dokumentov súvisiacich so spotrebiteľskou zmluvou, na ktorých je založený nárok tvrdý v žalobe, ale malo by smerovať k posúdeniu všetkých okolností súvisiacich s uzatvorením zmluvy, v dobe uzatvorenia zmluvy a na všetky ostatné podmienky zmluvy alebo na inú zmluvu, od ktorej spotrebiteľská zmluva závisí (porovnaj č. 4 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS).

51. Z citovanej judikatúry Súdneho dvora EÚ vyplýva, že v spotrebiteľských sporoch je relativizovaná nielen dôkazná povinnosť spotrebiteľa, ale aj jeho povinnosť tvrdenia. Vnútroštátny súd totiž musí prihliadnuť na nekalú povahu spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu spotrebiteľa. Tak ako súd prvej inštancie, ktorý ex offio prihliadol na splnenie zákonných podmienok postúpenia bankovej pohľadávky, bez toho, aby musel žalovaný namietat' predmetnú skutočnosť ako spornú.

52. Pri posúdení účinnosti postúpenia pohľadávky z pôvodného veriteľa (banky) na žalobcu (nebankový subjekt) a teda pri posúdení danosti aktívnej vecnej legitímácie na strane žalobcu, je potrebné v prvom rade zohľadniť jednak špecifický charakter zmluvných subjektov zmluvy o úvere na základe ktorej bola vzniknutá pohľadávka predmetom postúpenia a jednak potrebné zohľadniť aj špecifický charakter zmluvných subjektov zmluvy o postúpení pohľadávky. Jednotiacim znakom týchto dvoch vzťahov je, že ich subjektom bola v oboch prípadoch banka, t.j. subjekt ktorý poskytuje úvery na základe bankovej licencie, takže v danom prípade došlo k postúpeniu pohľadávky banky, ktorá mala v úverovom vzťahu voči žalovanému dominantnejšie postavenie a žalovaný v postavení spotrebiteľa mal v tomto vzťahu postavenie výrazne slabšej strany, ktoré musí byť vyvážené poskytnutím zvýšenej ochrany jeho práv aj z hľadiska zvýšenej kontroly splnenia všetkých zákonne deklarovovaných predpokladov na postúpenie takejto špecifickej, z nerovného vzťahu vzídennej pohľadávky (bankovej pohľadávky) prihliadnuc súčasne aj na to, že banka týmto svojim úkonom ( postúpením pohľadávky) dostala žalovaného (spotrebiteľa) do právneho vzťahu s iným subjektom (s postupníkom), ktorého výber žalovaný nemal možnosť ovplyvniť, keďže v zmysle Občianskeho zákonníka na postúpenie pohľadávky inému subjektu nie je potrebný súhlas dlžníka (t.j. v danom prípade žalovaného).

53. Spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle ust. § 92 ods. 8 ZoB môže byť iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je už (1) splatná, a to za predpokladu predchádzajúcej (2) písomnej výzvy banky a skutočnosti, že klient banky je napriek výzve (3) nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonným predpokladom pre platné postúpenie pohľadávky banky. Musia byť kumulatívne splnené v čase postúpenia pohľadávky. Uvedené ustanovenie je lex specialis k inštitútu cesie.

54. Vo vzťahu k podmienkam platnosti postúpenia bankovej pohľadávky odvolací súd poukazuje na judikatúru Najvyššieho súdu SR, vid'. rozhodnutia sp. zn. 7Cdo 26/2017 zo dňa 28. marca 2018 a sp. zn. 1Cdo/147/2017 zo dňa 24.04.2018. Najvyšší súd v týchto rozhodnutiach interpretoval ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB ako zákonné podmienky pre postúpenie pohľadávky banky.

55. Sprísnenie zákonných predpokladov postúpenia bankovej pohľadávky môže byť považované za zákonný predpoklad z dôvodu, že po postúpení pohľadávky rôznym subjektom už nad pohľadávkou nie vždy je zachovaná kontinuita dôležitého dohľadu centrálnej banky, ktorá kontrola je osobitne dôležitá v priebehu trvania úverového vzťahu.

56. Ustanovením § 92 ods. 8 ZoB sa sledovalo sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu („Toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky...“). Zákonné podmienky akými sú napr. postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, 90 dňová lehota nepodporuje záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva.

57. Citované ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB neupravuje len administratívne povinnosti banky pri ochrane bankového tajomstva, ako to naznačuje žalobca v odvolaní, ale stanovuje podmienky platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky bankou, ide teda o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam Občianskeho zákonníka o postúpení pohľadávky (§ 524 a nasl.). Tomu nasvedčuje jednak znenie citovaného ustanovenia („...môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku... postúpiť“), ako aj jeho zaradenie do časti zákona o bankách, ktorej nadpis znie "Ochrana klientov a bankové tajomstvo". Účelom tohto ustanovenia teda nie je len ochrana bankového tajomstva, ale aj ochrana klientov banky. Citované ustanovenie stanovuje podmienky, za ktorých môže banka aj bez súhlasu klienta postúpiť svoju pohľadávku na inú osobu, čo výkladom a contrario znamená, že ak

podmienky uvedené v tomto ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže.

58. Pre platnosť zmluvy ako právneho úkonu je právne významný moment, kedy tento právny úkon bol urobený. Ak zmluva o postúpení pohľadávok v čase jej uzatvárania nespĺňala náležitosti vyžadované ustanovením § 92 ods. 8 ZoB, išlo o neplatný právny úkon odporujúci zákonu. Neplatnosť podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka je neplatnosťou absolútnou, čo znamená, že právny úkon takouto absolútnou neplatnosťou postihnutý nemá za následok vznik, zmenu alebo zánik práv a povinností. Absolútna neplatnosť právneho úkonu nastáva priamo zo zákona a pôsobí od začiatku voči každému.

59. Pokiaľ zo všeobecných obchodných podmienok právneho predchodcu žalobcu R. R., C..R.. vyplývalo znenie umožňujúce postúpenie bankovej pohľadávky bez splnenia podmienok stanovených v § 92 ods. 8 zákona o bankách, je takéto znenie v rozpore so zákonom a spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Ide preto o neprijateľnú podmienku, ktorá je v zmysle § 53 ods. 4 Občianskeho zákonníka neplatná. Neprijateľnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znaky neprijateľnej zmluvnej podmienky naplnia nielen v podmienkach, ktorá je neprimeraná (napríklad neprimeraná sankcia za porušenie záväzkov spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „*rationem legis*“ zákonného ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná. Odvolací súd má za to, že ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách je kogentným ustanovením a dohodou zmluvných strán sa od neho nemožno od neho odchyliť.

60. Majúc na zreteli uvedené odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v spojení s dopĺňacím rozsudkom podľa ust. § 388 CSP vo vzťahu k žalovanému v 2. a v 3. rade zmenil tak, že žalobu voči nim v celom rozsahu zamietol.

61. Z dôvodu, že došlo k zmene napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, odvolací súd musel rozhodnúť o trovách celého konania (prvoinštančného aj odvolacieho). Vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 2. a v 3. rade odvolací súd konštatuje, že v konaní bol žalobca vo vzťahu k týmto žalovaným v celom rozsahu neúspešný. Napriek tomu odvolací súd nepriznal žalovaným v 2. a v 3. rade náhradu trov konania, a to poukazujúc na ust. § 257 Civilného sporového poriadku. Aplikácia tohto ustanovenia prichádza do úvahy v prípadoch, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ak však súd dôjde k záveru, že sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré náhradu trov konania neprizná. Uplatnenie tohto ustanovenia prichádza do úvahy len výnimočne, pričom výnimočnosť môže spočívať v okolnostiach danej veci, ale aj v okolnostiach na strane niektorej strany sporu. Podľa názoru súdu v danej veci výnimočnosť spočívala v okolnostiach veci, kedy žaloba bola vo vzťahu k žalovaným v 2. a v 3. rade zamietnutá len z dôvodu neplatného postúpenia pohľadávky z právneho predchodcu žalobcu na žalobcu, a nie z dôvodu, že táto pohľadávka bola čo do dôvodu a výšky neopodstatnená, keď samotní žalovaní nepopreli, že úver riadne a včas nesplácali. S poukazom na uvedené, by preto bolo v rozpore s dobrými mravmi, ak by žalovaní, ktorý úver riadne a včas nesplácali a boli úspešní len z dôvodu procesného pochybenia právneho predchodcu žalobcu, mali voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania. O nároku na náhradu trov konania vo vzťahu medzi žalobcom a žalovaným v 1. rade odvolací súd rozhodol tak, že rovnako nepriznal vo vzťahu medzi týmito účastníkmi žiadnemu z nich náhradu trov konania. V prípade vyhlásenia konkurzu na majetok žalovaného v 1. rade zákon o konkurze a reštrukturalizácií v platnom znení priznáva v dôsledku zmeny zákonnej úpravy účinnej od 1.1.2020, ktorá dispozičný úkon späťvzatia žaloby žalobcom nahradila účinkami zákonného ustanovenia, nie je pri zastavení konania prebiehajúceho na oboch inštanciách na základe už vydaného súdneho rozhodnutia možné ustáliť procesným zavinením koho došlo k zastaveniu konania vo veci samej. Zavinenie je pritom treba posudzovať výlučne z procesného hľadiska, t.j. podľa procesného výsledku, nie podľa hmotného práva, pretože by tak išlo o posudzovanie dôvodnosti nárokov vo veci samej. V danej sporovej veci sa totiž jedná o okolnosť, ktorá nastala bez toho, že by niektorá zo strán sporu vyvinula procesnú aktivitu v civilnom sporovom konaní, ktorá by viedla k zastaveniu konania, čo má za následok nepoužiteľnosť § 256 CSP. Účinky späťvzatia žaloby sú v prejednávanej veci dôsledkom zákonnej úpravy riešenia majetkového stavu strany sporu, ktorá je v konkurze a ktorá nesúhlasila s pokračovaním v konaní, pričom ako už bolo uvedené súd v tomto prípade nie je oprávnený skúmať dôvody späťvzatia, keďže jeho účinky nastali zo zákona. Odvolací súd preto aj vo vzťahu medzi týmito účastníkmi pristúpil v prejednávanej veci rovnako k aplikácii § 257 CSP, pretože mal za to, že stav, ktorý v konaní nastal je výnimočný, a preto

žiadnej zo strán nárok na náhradu trov konania nepriznal. Z rovnakého dôvodu odvolací súd nepriznal ani náhradu trov konania intervenientom na žalovanej strane.

62. Záverom odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že týmto rozhodnutím sa odchyľil od právneho názoru vysloveného v tejto veci rozhodnutím zo dňa 5.10.2016, v ktorom pokiaľ sa týka záveru súdu prvej inštancie o nedostatku vecnej aktívnej legitímácie žalobcu z dôvodu, že pri postúpení pohľadávky neboli splnené podmienky uvedené v § 92 ods. 8 Zákona o bankách, k tomuto odvolací súd považoval za potrebné uviesť, že námietka neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky zo Slovenskej sporiteľne, a.s. na žalobcu je nedôvodná, nakoľko vo Všeobecných obchodných podmienkach (článok 19.16), ktoré boli súčasťou zmluvy o úvere, žalovaní výslovne súhlasili s tým, že banka je oprávnená kedykoľvek postúpiť akékoľvek svoje pohľadávky, a to bez ohľadu na to, či sú budúce alebo súčasné, podmienené alebo nepodmienené, bez ohľadu na právny vzťah, z ktorého vyplývajú, ako aj bez ohľadu na to, či banka vznikla v súvislosti s touto pohľadávkou akékoľvek požiadavky, alebo nie voči klientovi na tretiu osobu, alebo previesť svoje akékoľvek záväzky na tretiu osobu. Súčasne s poukazom na ustanovenie § 89 ods. 1 Zákona o bankách, je takáto dohoda medzi bankou a žalovanými možná a v súlade so zákonom. Podľa § 89 ods. 1 Zákona o bankách, banka a pobočka zahraničnej banky pri vykonávaní bankových činností na území Slovenskej republiky uzatvárajú a vykonávajú obchody so svojimi klientmi na zmluvnom základe v súlade s právnym poriadkom Slovenskej republiky. Podľa predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu klient má právo na uzavretie zmluvy o obchode v slovenskom jazyku, ako aj na poskytovanie informácií od banky a pobočky zahraničnej banky, na predkladanie podaní banke a pobočke zahraničnej banky a na uskutočňovanie inej komunikácie s bankou a pobočkou zahraničnej banky v slovenskom jazyku; týmto nie je dotknutá možnosť súbežného používania iných jazykov, ak to ustanovuje osobitný zákon alebo ak sa na tom banka alebo pobočka zahraničnej banky so svojim klientom písomne dohodnú, pričom klient má právo vybrať si rozhodujúci jazyk pre znenie zmluvy, ak osobitný zákon neustanovuje inak. Banka alebo pobočka zahraničnej banky si so svojim klientom môžu zmluvne upraviť práva a povinnosti z obchodov odchyľne od zákona alebo osobitného predpisu, ak to zákon ani osobitný predpis výslovne nezakazuje alebo ak z povahy ich ustanovení nevyplýva, že sa od nich nemožno odchyliť; takáto zmluva musí mať formu a podobu vyžadovanú zákonom alebo dohodou účastníkov, pričom banka a pobočka zahraničnej banky zodpovedá za jej preukázateľné vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu najneskôr pri uzavretí obchodu a za jej uchovávanie a ochranu podľa § 42 ods. 1.

63. Ďalej odvolací súd v tomto predchádzajúcom rozhodnutí poukázal na rozhodnutie Ústavného súdu ČR II.ÚS 87/04, v ktorom sa konštatuje, že záver, že určitý právny úkon je neplatný pre rozpor so zákonom alebo preto, že zákon obchádza, sa musí oprieť o rozumný výklad dotknutého zákonného ustanovenia, nestačí vystačiť len s gramatickým výkladom (tak, ako to urobil súd prvej inštancie). Významnú úlohu tu zohráva predovšetkým výklad teologický. Je preto nutné sa vždy pýtať na účel zákonného príkazu, či zákazu. Ústavný súd zdôraznil, že v súkromnoprávnej sfére nie každý rozpor so zákonom má automaticky za následok neplatnosť právneho úkonu. Zmyslom ochrany legality v súkromnoprávnej sfére nie je ochrana záujmov štátu alebo predovšetkým ochrana v súkromnoprávných vzťahoch, teda predovšetkým ochrana zmluvných vzťahov podľa zásady pacta sunt servanda (zmluvy sa musia dodržiavať). V súkromnoprávnej sfére platí zásada, že čo nie je zakázané, je dovolené, preto každý zákonný zásah do tejto sféry je treba vnímať ako obmedzenie ľudskej slobody a preto je nutné vykladať ustanovenia o neplatnosti právnych úkonov pre rozpor so zákonom reštriktívne, a nie extenzívne. Opačný výklad by bol v rozpore s článkom 4 ods. 4 Listiny, podľa ktorého pri použití ustanovenia v medziach základných práv a slobôd (v tomto prípade zmluvnej voľnosti strán), musí byť zohľadnená ich podstata a zmysel a takéto obmedzenia nesmú byť zneužívané iným účelom, než pre ktorý boli stanovené. Podobne rozhodnutie ústavného súdu ČR II.ÚS 165/2011 sa zaoberá otázkou dobrej viery a právnej istoty a ochrany nadobudnutých práv, pochopiteľne len tých, ktoré boli nadobudnuté v dobrej viere, kedy dobrá viera vystupuje ako korektív všeobecne platný pre občianske právo. V tejto súvislosti žalobca poukázal práve na túto dobrú vieru pri nadobudnutí práv zmluvy o postúpení pohľadávky, ktorou sa však súd prvej inštancie nijako bližšie nevyporiadal a bez toho, že by mal za preukázané, že žalobca pri nadobudnutí pohľadávky voči žalovaným nebol dobromyseľný, považoval zmluvu o postúpení pohľadávky za neplatnú z dôvodu, že na žalobcu ako nebanku, nemohla byť táto pohľadávka postúpená. V rozhodnutí Ústavného súdu SR I.ÚS 242/2007 sa zdôrazňuje, že základným princípom výkladu zmlúv je priorita výkladu, ktorý nezakladá neplatnosť zmluvy pred takým výkladom, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá, ak sú možné obidva výklady. K tomuto odvolací súd považoval v prvom zrušujúcom rozhodnutí za potrebné uviesť, že sa mu javí, že súd

prvej inštancie naopak uprednostnil prioritu výkladu, ktorý neplatnosť zmluvy zakladá pred prioritou výkladu, ktorý túto neplatnosť nezakladá, teda v rozpore s citovaným Nálezom Ústavného súdu SR. Uprednostňovaním výkladu, ktorý zakladá prioritu platnosti zmluvy je vyjadrený a podporovaný princíp autonómie zmluvných strán, povaha súkromného práva a s tým spojená spoločenská a hospodárska funkcia zmluvy. Neplatnosť zmluvy má byť teda výnimkou, a nie zásadou. Nie je teda podľa predchádzajúceho rozhodnutia odvolacieho súdu ústavne komformné a v rozpore s princípmi právneho štátu vyplývajúcimi z článku 1 Ústavy taká prax, kde všeobecné súdy preferujú celkom opačnú tézu uprednostňujúcu výklad vedúci k neplatnosti zmluvy pred výkladom neplatnosti zmluvy nezakladajúcim.

64. Odvolací súd súhlasí s názorom žalovaného v 3. rade, že súd prvej inštancie nemôže byť bezlimitne viazaný názorom odvolacieho súdu, keď následne po rozhodnutí odvolacieho súdu došlo k ustáleniu rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít (viď vyššie citované rozhodnutie Najvyššieho súdu SR), ktoré vyslovili rozdielny právny názor ako odvolací súd v konkrétnej veci. Právna teória i súdna prax rozoznávajú dva základné typy záväznosti rozhodnutí súdov vyššieho stupňa, a to záväznosť kasačnú (inštančnú, t.j. v tej istej veci), a záväznosť precedenčnú (judikatúrnu). V prípade tzv. kasačnej záväznosti je súd nižšieho stupňa vždy povinný pri nezmenených skutkových a právnych okolnostiach veci, vec výhradne akceptovať právny názor súdu vyššieho stupňa vyjadrený v zrušujúcom rozhodnutí. V tejto veci však v období medzi rozhodnutím odvolacieho súdu a opätovným rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo k podstatnej zmene právnych okolností spočívajúcich v rozdielnom výklade ust. § 92 ods. 8 zákona o bankách najvyššou súdnou autoritou, a to Najvyšším súdom Slovenskej republiky, v rozsudkoch sp. zn. 1Cdo/147/2017 a 7Cdo/26/2017. V čase rozhodovania odvolacieho súdu v tejto veci nemohli byť odvolaciu súdu ani inému súdu známe. Na základe týchto skutočností preto možno dospieť k záveru, že od rozhodnutia odvolacieho súdu sa v tejto veci podstatne zmenili právne okolnosti do takej miery, že nie je možné, aby súd prvej inštancie rozhodol v súlade s názorom odvolacieho súdu, keď jeho právny názor je v protiklade s neskoro vysloveným názorom Najvyššieho súdu. Viazanosť súdov prvej inštancie názorom odvolacieho súdu v konkrétnej veci nie je pritom absolútna a práve neskoršie rozhodnutie najvyššej súdnej autority, ktorá sa zaoberá výkladom tej istej právnej normy a interpretuje, vykladá a aplikuje ju rozdielne ako súd odvolací, je práve jednou z tých výnimiek (zmenou právnych okolností prípadu), kedy nie je možné postupovať v súlade s názorom odvolacieho súdu, ale je nevyhnutné v zmysle zásady zachovania právnej istoty postupovať podľa názoru Najvyššieho súdu v zmysle precedenčnej záväznosti, ktorá je vyjadrená práve v Čl. 2 ods. 2 CSP.

65. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3:0.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh - § 428 CSP).